

Agencija za nadzor osiguranja - Crna Gora
Insurance Supervision Agency - Montenegro

IZVJEŠTAJ O RADU
AGENCIJE ZA NADZOR
OSIGURANJA
U 2024. GODINI

Sadržaj

1. UVOD	3
2. NADZORNE AKTIVNOSTI	4
2.1. Posredni nadzor	4
2.2. Neposredni nadzor	5
2.3. Nadzorne aktivnosti u saradnji sa drugim nacionalnim nadzornim tijelima	7
2.4. Smjernice o ulaganju i upravljanju imovinom i obavezama	7
3. DRUGI STRES TEST CRNOGORSKOG SEKTORA OSIGURANJA	7
4. IZVJEŠTAVANJE O TRŽIŠTU OSIGURANJA	8
5. NORMATIVNE AKTIVNOSTI	10
6. RJEŠAVANJE PO PRIGOVORIMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA	15
7. PREKRŠAJNI POSTUPCI	15
8. LICENCIRANJE	16
9. ORGANIZACIJA OBUKE I STRUČNOG ISPITA ZA AKTUARE I ZASTUPNIKE I POSREDNIKE U OSIGURANJU	17
9.1. Organizacija obuke i polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova ovlaštenog aktuara	17
9.2. Organizacija polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju	18
10. SARADNJA NA UNUTRAŠNJEM I MEĐUNARODNOM PLANU	19
10.1. Saradnja na unutrašnjem planu	19
10.2. Saradnja na međunarodnom planu	21
11. PROJEKTI	21
11.1. Projekti koji se realizuju u saradnji sa Evropskom unijom	21
11.2. Projekti sa međunarodnim partnerima	22
12. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA I INFRASTRUKTURNA UNAPREĐENJA	23
13. USKLAĐIVANJE SA MEĐUNARODNIM STANDARDIMA FINANSIJSKOG IZVJEŠTAVANJA	24
14. AKTIVNOSTI NA RAZVOJU FINANSIJSKE EDUKACIJE	25
15. ZAKLJUČNE NAPOMENE	27

1. UVOD

Agencija za nadzor osiguranja je tokom 2024. godine sprovela značajan broj aktivnosti koje su za cilj imale obezbjeđenje stabilnosti i razvoja djelatnosti osiguranja zasnovanog na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja, vodeći pri tom računa o zaštiti interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja.

Tokom izvještajnog perioda, Savjet Agencije je održao **22 sjednice**, od čega 8 sjednica elektronskim putem (u skladu sa Poslovníkom o radu), kao i iz razloga hitnosti za usvajanje određenih materijala.

Aktivnosti Agencije u 2024. godini bile su definisane Operativnim planom rada, ali su u određenoj mjeri bile prilagođavane tekućim okolnostima. Aktivnosti Agencije su u izvještajnom periodu naročito bile usmjerene ka:

- **Proaktivnoj komunikaciji sa sektorom osiguranja**, u cilju razmjene stručnih mišljenja, pravovremenog uočavanja trendova i donošenja odluka koje unaprjeđuju razvoj sektora osiguranja;
- **Ispunjavanju definisanog plana nadzora nad poslovanjem subjekata nadzora**, kroz planirane, ali i vanredne neposredne kontrole subjekata nadzora;
- **Završetku drugog stres testa crnogorskog sektora osiguranja**;
- **Pripremi predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju i predloga novog Zakona o osiguranju u potpunosti usaglašenog s pravnom tekovinom EU**;
- **Izradi novih i izmjenama i dopunama postojećih podzakonskih akata** na osnovu Zakona o osiguranju i u skladu sa strateškom orijentacijom Agencije ka postepenom usklađivanju crnogorske regulative osiguranja sa zahtjevima EU regulative u oblasti osiguranja;
- **Ažurnom i proaktivnom postupanju po prigovorima osiguranika i trećih oštećenih lica** na rad društava za osiguranje i drugih subjekata nadzora;
- **Intezivnim aktivnostima Radne grupe za međunarodni standard finansijskog izvještavanja MSFI 17 – Ugovori o osiguranju**;
- **Finansijskoj edukaciji stanovništva** o ulozi i značaju osiguranja;
- **Završetku aktivnosti na obuci i polaganju stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara**, na osnovu Pravilnika o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara;
- **Projektnoj saradnji** sa EU i međunarodnim partnerima u vezi sa strateškim ciljevima Agencije.

Ovaj Izvještaj utvrđen je na 427. sjednici Savjeta Agencije, održanoj 29. aprila 2025. godine.

2. NADZORNE AKTIVNOSTI

U skladu sa povjerenim nadležnostima, Agencija je tokom 2024. godine sprovodila kontinuirani nadzor sektora osiguranja sa ciljem obezbjeđivanje njegove pouzdanosti i finansijske stabilnosti zasnovanim na zdravoj konkurenciji i jednakim uslovima poslovanja, unaprjeđenja standarda i praksi u poslovanju, te zaštite interesa osiguranika i drugih korisnika osiguranja. Nadzorne aktivnosti su obuhvatile posredni i neposredni nadzor nad poslovanjem subjekata na crnogorskom tržištu osiguranja.

2.1. Posredni nadzor

Posredni nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja Agencija vrši obradom, praćenjem i analizom finansijskih i drugih izvještaja, poslovne dokumentacije i ostalih podataka i evidencija koje ti subjekti dostavljaju Agenciji u skladu sa zakonom odnosno drugim propisima ili na zahtjev Agencije.

U okviru aktivnosti posrednog nadzora, Agencija je u 2024. godini redovno, na kvartalnom i godišnjem nivou, analizirala ključne pokazatelje poslovanja subjekata nadzora kroz postupke redovne posredne kontrole.

U toku 2024. godine donešena je Procedura o posrednim kontrolama kojom su uređeni postupci u posrednim kontrolama poslovanja društava za osiguranje i Udruženja - Nacionalnog biroa osiguravača.

Agencija je u izvještajnom periodu izvršila **5 (pet) redovnih posrednih kontrola** poslovanja društava za osiguranje i Udruženja - Nacionalni biro osiguravača (u daljem tekstu: Nacionalni biro), od čega 4 (četiri) redovne kvartalne posredne kontrole i 1 (jednu) redovnu godišnju posrednu kontrolu. Redovne posredne kontrole su sprovedene na osnovu izvještaja i podataka koje su osiguravači i Nacionalni biro dostavili Agenciji tokom 2024. godine, na kvartalnom i godišnjem nivou.

Redovne kvartalne posredne kontrole koje je Agencija sprovedla u 2024. godini su obuhvatile kontrolu poslovanja društava za osiguranje i Nacionalnog biroa u četvrtom kvartalu 2023. godine, te prvom, drugom i trećem kvartalu 2024. godine, o čemu su sačinjeni izvještaji. Redovnim kvartalnim posrednim kontrolama su obuhvaćeni ključni pokazatelji poslovanja društava za osiguranje, naročito u dijelu: vlasničke i upravljačke strukture, solventnosti i kapitalne adekvatnosti, likvidnosti, tehničkih rezervi, deponovanja i ulaganja bruto tehničkih rezervi, produkcije, reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultata poslovanja, ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, izvještaja interne revizije i aktuarskih procjena. Redovnim kvartalnim posrednim kontrolama su, takođe, obuhvaćeni i ključni pokazatelji poslovanja Nacionalnog biroa, naročito u dijelu poslovanja Garantnog fonda i ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva.

Agencija je u izvještajnom periodu sprovedla i redovnu godišnju posrednu kontrolu poslovanja društava za osiguranje i Nacionalnog biroa u 2023. godini o čemu je sačinjen izvještaj. Godišnjom posrednom kontrolom obuhvaćeni su ključni pokazatelji poslovanja društava za osiguranje, naročito u dijelu: vlasničke i upravljačke strukture, solventnosti i kapitalne adekvatnosti, likvidnosti, tehničkih rezervi, deponovanja i ulaganja bruto tehničkih rezervi, produkcije, adekvatnosti trošenja premije i operativne profitabilnosti, reosiguranja i finansijske ravnoteže, rezultata poslovanja, ažurnosti u rješavanju i isplati šteta, rizika u poslovanju društava za osiguranje, sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, izvještaja interne revizije i

aktuarskih procjena. Predmet redovne godišnje posredne kontrole je, takođe, bilo i poslovanje Nacionalnog biroa u 2023. godini, u dijelu rezultata njegovog poslovanja, rezultata poslovanja Garantnog fonda i ažurnosti u rješavanju odštetnih zahtjeva.

U izvještajnom periodu Agencija je organizovala redovne sastanke sa društvima za osiguranje i Nacionalnim biroom, na kojima su se razmatrali pokazatelji i trendovi na crnogorskom tržištu osiguranja i druge teme od značaja za aktuelni trenutak tržišta osiguranja, kao što su pripreme aktivnosti sektora osiguranja za primjenu zahtjevnog međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja MSFI 17 počev od 1. januara 2026. godine.

Nakon što je u 2023. godini sprovedena prva faza aktivnosti automatizacije obrazaca redovnih posrednih kontrola, u 2024. godini je izvršena tehnička implementacija i testiranje iste, nakon čega je stavljena u upotrebu. Ovo znači da se posredne kontrole sprovode analizom unaprijed definisanih obrazaca, čiji se pokazatelji poslovanja automatski obračunavaju na osnovu izvještaja dostavljenih od subjekata nazora.

2.2. Neposredni nadzor

Neposredni nadzor nad poslovanjem subjekata na tržištu osiguranja tokom 2024. godine Agencija je vršila putem neposrednih kontrola, u prostorijama subjekata nadzora, uvidom u poslovne knjige i akte, dokumentaciju i podatke koji se odnose na poslovanje i informacioni sistem, kao i na osnovu komunikacije sa zaposlenima, organima upravljanja i drugim licima koja su odgovorna za područja poslovanja koja su predmet kontrole. O sprovedenim neposrednim kontrolama koje su završene do kraja izvještajnog perioda Agencija je sačinila zapisnike koji su dostavljeni kontrolisanim subjektima. Onim subjektima kod kojih su utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju izrečen je veći broj različitih nadzornih mjera. Agencija je, takođe, kontinuirano pratila postupanje subjekata nadzora po nalogima iz donešenih mjera nadzora.

Agencija je, u izvještajnom periodu, sprovela **šest neposrednih kontrola poslovanja subjekata nadzora** i to: pet planiranih neposrednih kontrola i jednu vanrednu neposrednu kontrolu. Tokom 2024. godine završene su i **dvije vanredne neposredne kontrole**, započete u 2023. godini.

U dijelu **aktivnosti neposrednog nadzora nad poslovanjem društava za osiguranje**, Agencija je, u skladu sa Operativnim planom rada Agencije za 2024. godinu, pokrenula **dva postupka planiranih neposrednih kontrola**. Fokus nadzora Agencije je bio usmjeren na sistem upravljanja u društvima za osiguranje, te usklađenost sa zahtjevima *Pravilnika o sistemu upravljanja u društvima za osiguranje*, i to u dijelu uspostavljanja i organizacije obaveznih ključnih funkcija, sistema upravljanja rizicima i upravljanja proizvodima osiguranja. Takođe, imajući u vidu da je tokom 2023. godine na crnogorsko tržište osiguranja po prvi put uveden proizvod životnog osiguranja vezan za jedinice investicionih fondova, nadzornim aktivnostima Agencije je, sa posebnom pažnjom, obuhvaćeno i predugovorno informisanje korisnika osiguranja, te postupanje u skladu sa odredbama *Pravilnika o bližem sadržaju i načinu pružanja informacija koje pruža društvo za osiguranje*. Pored navedenog, predmeti nadzora obuhvatili su: obračun tehničkih rezervi, investiranje sredstava, poslovanje interne revizije, preuzimanje rizika u osiguranje, bezbjedonosne mjere i implementaciju poslovnih procesa u IT sistemu, rješavanje i isplatu odštetnih zahtjeva, postupanje po prigovorima korisnika osiguranja i usklađenost poslovanja sa propisima iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Agencija je, takođe, izvršila i **jednu vanrednu neposrednu kontrolu poslovanja društva za osiguranje** u dijelu poslovnih odnosa istog sa poslovnim saradnicima.

Pored navedenog, Agencija je u 2024. godini završila **dvije vanredne neposredne kontrole poslovanja društava za osiguranje**, koje su započete u 2023. godini, u dijelu poslovnih odnosa društva za osiguranje i lica sa kojima isto ima poslovnu saradnju.

Nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju društava za osiguranje koje je Agencija utvrdila u sprovedenim neposrednim kontrolama su se, u najvećoj mjeri, odnosile na:

- prodaju osiguranja od strane lica koja nemaju ovlaštenje Agencije za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju;
- nepostupanje u skladu sa *Zakonom o osiguranju* i *Pravilnikom o bližem sadržaju i načinu pružanja informacija koje pruža društvo za osiguranje* prilikom predugovornog informisanja ugovornika osiguranja;
- neusklađenost sa odredbom *Zakona o osiguranju* kojom je propisano da društvo za osiguranje za obavljanje poslova interne revizije mora imati zaposleno najmanje jedno lice;
- nedostavljanje kontrolorima na uvid dokumentacije od značaja za vršenje nadzora;
- nepostupanje po odredbama ugovora zaključenih između društva za osiguranje i poslovnih saradnika.

Agencija je, u skladu sa Operativnim planom rada za 2024. godinu, sprovela **tri neposredne kontrole poslovanja subjekata koji obavljaju djelatnost posredovanja u osiguranju, odnosno djelatnost zastupanja u osiguranju**, i to kod:

- dva društva za posredovanje u osiguranju i
- jednog društva za zastupanje u osiguranju.

Neposredni nadzor nad poslovanjem predmetnih subjekata bio je usmjeren na provjeru: usklađenosti obavljanja djelatnosti sa *Zakonom o osiguranju* i *Pravilnikom o bližem načinu obavljanja poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju i pružanja intelektualnih i tehničkih usluga* (sa posebnim osvrtom na kadrovsku i tehničku osposobljenost, predugovorno informisanje ugovarača osiguranja, provjeru poslovnih evidencija, poslovnih knjiga, finansijskih i drugih izvještaja, izvršavanje posebnih obaveza propisanih za društva za posredovanje u osiguranju), usklađenosti poslovanja sa propisima iz oblasti sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma, te postupanje subjekta nadzora po izrečenoj mjeri nadzora.

Nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju lica koja obavljaju djelatnost posredovanja u osiguranju, odnosno djelatnost zastupanja u osiguranju su se, u najvećoj mjeri, odnosile na:

- nepostupanje u skladu sa *Zakonom o osiguranju* i *Pravilnikom o bližem načinu obavljanja poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju i pružanja intelektualnih i tehničkih usluga* prilikom predugovornog informisanja ugovornika osiguranja;
- neizvršavanje obaveza propisanih *Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma* i *Smjernicama o analizi rizika i uspostavljanju sistema upravljanja rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma u osiguranju*;
- nepotpisane polise osiguranja od strane ovlaštenog lica zastupnika;
- propuste u odredbama ugovora koji se odnose na pružanje usluga i poslovno tehničku saradnju, zaključenih između društva za zastupanje u osiguranju i poslovnih saradnika;
- nepostupanje po odredbama ugovora zaključenih između društva za zastupanje u osiguranju i poslovnih saradnika;
- neusklađenost internog akta sa *Pravilnikom o bližem načinu obavljanja poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju i pružanja intelektualnih i tehničkih usluga*;
- nekonzistentnost, nepotpunost i netačnost u godišnjem izvještavanju Agencije.

Agencija je, na osnovu aktivnosti neposrednog nadzora koje su završene do kraja 2024. godine, donijela ukupno **dvadeset mjera nadzora**, od kojih **šesnaest rješenja o izricanju mjere za otklanjanje nezakonitosti u poslovanju** i **četiri mjere upozorenja**, i to:

- **društvima za osiguranje** je izrečeno ukupno **dvanaest mjera nadzora**, od kojih devet rješenja o izricanju mjere za otklanjanje nezakonitosti u poslovanju i tri mjere upozorenja,
- **društvima za posredovanje u osiguranju** je izrečeno ukupno **pet mjera nadzora** u formi rješenja o izricanju mjere za otklanjanje nezakonitosti u poslovanju i
- **društvima za zastupanje u osiguranju** su izrečene **tri mjere nadzora**, i to dva rješenja o izricanju mjere za otklanjanje nezakonitosti u poslovanju i jedna mjera upozorenja.

Agencija kontinuirano kontroliše postupanje subjekata nadzora po izrečenim mjerama nadzora i provjerava da li su izvještaji o sprovođenju naloženih mjera dostavljeni u rokovima utvrđenim mjerama nadzora, te da li su nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju kontrolisanog subjekta otkonjene.

2.3. Nadzorne aktivnosti u saradnji sa drugim nacionalnim nadzornim tijelima

Tokom 2024. godine predstavnici Agencije su učestvovali na pet sastanaka kolegijuma nadzornih tijela grupa osiguravača. U organizaciji austrijskog supervizora osiguranja FMA održana su četiri sastanka kolegijuma nadzornih tijela Grawe grupe, VIG grupe i Uniqa grupe, dok je u organizaciji slovenačkog supervizora osiguranja AZN, organizovan sastanak kolegijuma nadzornih tijela Triglav grupe. Predmetni sastanci organizuju se najmanje jednom godišnje i predstavljaju redovne sastanke kojima prisustvuju i predstavnici krovnog supervizora EU tržišta (EIOPA), a na kojima Agencija sa drugim nacionalnim supervizorima razmjenjuje relevantne informacije i podatke o društvima za osiguranje koja pripadaju grupi osiguravača. Predmetni sastanci su, takođe, prilika da se od strane uprava osiguravajućih grupa dobiju detaljnije informacije o rezultatima i ključnim pokazateljima grupacije, te da se razgovara o temama od značaja za poslovanje te grupacije na lokalnim tržištima.

2.4. Smjernice o ulaganju i upravljanju imovinom i obavezama

Nakon što je, u 2024. godini, donešen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, kojim je predviđeno stupanje na snagu novih odredbi koje uređuju ulaganje društva za osiguranje, Agencija je radila na Smjernicama o o ulaganju i upravljanju imovinom i obavezama, kojima se bliže uređuju pomenute odredbe. U tom cilju, krajem 2024. godine predstavnici Agencije su posjetili slovenačku Agenciju za nadzor AZN, radi upoznavanja sa njihovim iskustvima i dobrom praksom, s obzirom da je riječ o odredbama iz regulatornog okvira Evropske Unije - Solventnost II, koje se primjenjuju na slovenačkom tržištu. Agencija planira da pomenute Smjernice da na javnu raspravu, a potom ih u prvoj polovini 2025. godine finalizuje i usvoji.

3. DRUGI STRES TEST CRNOGORSKOG SEKTORA OSIGURANJA

Agencija je, u 2024. godini, izradila **Izveštaj o sprovedenoj drugoj vježbi testiranja otpornosti na stres (stres test) društava za osiguranje u Crnoj Gori**. Naime, imajući u vidu kompleksnost regulatornog okvira Solventnost II koji uvodi nove zahtjeve solventnosti, metodološki značajno različite od onih u postojećem regulatornom okviru Solventnosti I, Agencija je procijenila da je potrebno, nakon prvog, sprovesti i drugi stres test, po ugledu na praksu Evropske unije sa ciljem

procjene njegove ranjivosti na nepovoljni tržišni scenario koji bi direktno uticao na poslovanje sektora osiguranja, a indirektno i na stabilnost crnogorskog finansijskog tržišta u cjelini.

Od devet društava za osiguranje koja posluju na crnogorskom tržištu, njih osam su se odazvali pozivu Agencije (nije se odazvalo samo Generali osiguranje Montenegro AD) i delegirali su svoje predstavnike zadužene za sprovođenje stres testa.

Parametri stres testa koje su osiguravači koristili za vršenje potrebnih obračuna odnosili su se na sljedeće pokretače rizika:

- swap stope,
- prinos državnih obveznica Crne Gore i
- uticaj inflacije na troškove po osnovu šteta.

Za potrebu predmetne studije državne obveznice Crne Gore su tretirane kao obveznice države članice Evropske unije, odnosno kao da su rejtinga AAA.

Stres test je i osiguravačima i regulatornom organu pružio jasan odgovor na pitanje u kojoj su mjeri kapitalne pozicije crnogorskih osiguravača otporne na zadate tržišne šokove posmatrano iz ugla regulatornih standarda Solventnosti II.

Učinak stresa je bio vidljiv na aktivu i pasivu osiguravača, gdje su povećane bezrizične kamatne stope za euro u sadejstvu sa porastom prinosa crnogorskih državnih obveznica uz efekat inflacije na troškove šteta (kod neživotnih osiguravača) uticali na smanjenje aktive kroz umanjenje vrijednosti obveznica i na smanjenje pasive kroz umanjenje tehničkih rezervi. S obzirom na pad kako aktive tako i pasive nakon stresa sopstvena sredstva su ostala na približno istom nivou kod životnih osiguravača dok je kod neživotnih osiguravača zabilježen pad. Agregatni zahtjev za kapitalom prije i nakon stresa i kod životnih i kod neživotnih osiguravača ostao je relativno nepromijenjen. Kapitalna adekvatnost tržišta je na solidnom nivou, ali na pojedinačnom i dalje postoje društva čiji je SCR racio ispod regulatornog minimuma od 100%.

U odnosu na prvi stres test, sproveden u 2021. godini, primjećuje se napredak društava za osiguranje kada je u pitanju kadrovska i tehnička osposobljenost za sprovođenje ovakvih i sličnih vježbi iako je i dalje prisutna stručna pomoć njihovih matičnih ili sestrinskih društava iz grupe. Po pitanju pomenutog, napredak u odnosu na prvi stres test posebno je vidljiv kod Lovćen životnog i Lovćen neživotnog osiguranja.

S obzirom da EIOPA preporučuje supervizorima i osiguravačima sprovođenje stres testa jednom u tri godine, Agencija ima namjeru sprovesti naredni stres test sektora osiguranja u 2027. godini.

4. IZVJEŠTAVANJE O TRŽIŠTU OSIGURANJA

Agencija je u 2024. godini obavljala aktivnosti koje obuhvataju prikupljanje, obradu, analizu i objavljivanje relevantnih podataka i izvještaja koji uključuju relevantne informacije odnosno podatke o poslovanju društava za osiguranje i drugih subjekata nadzora, u cilju pravovremenog, adekvatnog i kvalitetnog nadzora nad djelatnošću osiguranja kao i u cilju blagovremenog i adekvatnog informisanja javnosti i korisnika usluga osiguranja.

U okviru razvojnih aktivnosti u oblasti izvještavanja, Agencija je u 2024. godini, u saradnji sa Centralnom Bankom Crne Gore, relizovala aktivnosti na prilagođavanju i implementaciji novih

izvještajnih obrazaca za potrebe izrade statistike nacionalnih računa, u skladu sa zahtjevima za kreiranje nacionalnih statističkih računa po metodologiji Evropskog sistema računa - ESA 2010. Proces sprovođenja smjernica za izvještavanje zahtijevao je mapiranje novog kontnog okvira, usaglašavanje izvještajnih pozicija kao i kreiranje novih izvještajnih obrazaca u informacionom sistemu Agencije, izmjenu regulatornog okvira, definisanje tehničkih aspekata razmjene podataka između informacionih sistema, definisanje konačne forme obrazaca koje dostavljaju društva za osiguranje, kao i konačne forme agregatnog izvještaja koji Agencija dostavlja Centralnoj Banci Crne Gore.

U okviru svojih nadležnosti, Agencija je putem svoje zvanične internet prezentacije (www.ano.me) redovno informisala javnost o aktivnostima Agencije, o aktuelnim informacijama sa tržišta osiguranja, o izmjenama važeće i donošenju nove regulative, kao i o podacima o učesnicima na tržištu osiguranja u Crnoj Gori. Na osnovu analiza, finansijskih, statističkih i drugih nadzornih izvještaja društava za osiguranje i drugih subjekata nadzora, Agencija je u toku 2024. sprovodila aktivnosti na pripremi redovnih analiza tržišta i izvještaja o pokazateljima poslovanja, stanja i trendova na tržištu osiguranja na mjesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou i sprovodila mjere u cilju poštovanja primjenjive regulative u ovom domenu.

Agencija je u toku 2024. godine u domenu praćenja, analize tržišta i izvještavanja, realizovala, između ostalog, i sljedeće aktivnosti:

- u domenu izvještavanja na internet stranici Agencije objavljeni sljedeći izvještaji:
 - **12 mjesečnih izvještaja** sa preliminarnim podacima o broju osiguranja, visini bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja i po društvima za osiguranje, broju šteta za rješavanje, broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja;
 - **4 kvartalna izvještaja** sa preliminarnim podacima o visini bruto fakturisane premije, zarađenoj bruto premiji, ukupnoj aktivni, finansijskim rezultatima poslovanja prije oporezivanja po društvima za osiguranje, te agregatni bilansi stanja društava za osiguranje i podaci o visini bruto fakturisane premije, visini zarađene bruto premije i broju i visini riješenih šteta po vrstama osiguranja.
- izrađen je Izvještaj o stanju na tržištu osiguranja Crne Gore za 2022. godinu, koji je obuhvatio analizu najznačajnijih trendova, pokazatelja stanja na tržištu osiguranja, pokazatelja poslovanja društava za osiguranje i Nacionalnog biroa osiguravača;
- pripremljene su kvartalne analize tržišta osiguranja za interne potrebe, sa relevantnim informacijama i pokazateljima poslovanja društava za osiguranje kao i pokazateljima stanja i trendova na tržištu osiguranja;
- prikupljeni su i objavljeni godišnji finansijski iskazi sa mišljenjem revizora društava za osiguranje u skladu sa Zakonom o reviziji, kao i kvartalni finansijski iskazi u skladu sa Zakonom o računovodstvu;
- pripremljena su četiri kvartalna izvještaja o tržištu osiguranja za potrebe izrade statistike nacionalnih računa prema ESA metodologiji, u saradnji sa Centralnom Bankom Crne Gore;
- pripremljena su četiri kvartalna izvještaja o tržištu osiguranja za potrebe radnih tijela za Privrednu komoru Crne Gore;
- pripremljeni su podaci o tržištu osiguranja i bilansnim pozicijama u skladu sa Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike za potrebe MONSTAT-a za četiri kvartala;
- prikupljeni su i analizirani statistički i finansijski podaci koje društva za posredovanje, odnosno za zastupanje u osiguranju, ovlašćeni zastupnici-preduzetnici i banke koje obavljaju poslove zastupanja u osiguranju, u okviru redovnog izvještavanja dostavljaju za potrebe nadzora na godišnjem nivou.

Pored navedenog, sprovedene su aktivnosti u domenu ciljnih istraživanja i analiza, u određenim segmentima poslovanja subjekata nadzora i tržišta osiguranja.

Agencija je u prethodnom periodu značajno unaprijedila poslovne procese u oblasti izvještavanja tržišta osiguranja, prije svega u pogledu kvaliteta i sadržaja nadzornih podataka koji su uspostavljeni novim podzakonskim okvirom u ovom domenu, kao i u pogledu efikasnosti i pouzdanosti procesa prikupljanja, obrade, verifikacije i analize nadzornih podataka, implementacijom pune digitalizacije u domenu nadzornog izvještavanja Agencije u okviru portala (<https://portal.ano.me>). Fokus razvojnih aktivnosti u 2024. godini, u ovom domenu je bio na daljoj automatizaciji procesa obrade podataka iznadzornih izvještaja, na osnovu funkcionalnosti koje pruža informacioni sistem agencije pratećom nadogradnjom analitičkih alata softverskog rješenja sa ciljem značajnog smanjenja operativnih rizika u pratećim poslovnim procesima i postizanja veće efikasnosti i kvaliteta u upravljanju ograničenim resursima. Navedene aktivnosti su rezultirale kreiranjem predefinisanih izvještaja za dio podataka iz domena redovnog nadzornog izvještavanja, sa pratećom nadogradnjom analitičkih alata softverskog rješenja. Proces automatizacije se zasniva na funkcionalnostima koje pruža informacioni sistem Agencije i sprovodi se kreiranjem novih analitičkih obrazaca i pratećom nadogradnjom analitičkih alata softverskog rješenja kroz proces automatizacije obrade podataka iz izvještajnih obrazaca i kreiranja predefinisanih izvještaja za dio podataka iz domena redovnog nadzornog izvještavanja.

Agencija je u 2024. godini izvršavala sve obaveze koje proističu iz članstva u Savjetu za finansijsku stabilnost, a koje se između ostalog odnose na prikupljanje, analizu i pripremu kvartalnih izvještaja o statističkim podacima (struktura bruto fakturisane premije, broj osiguranja po vrstama osiguranja, broj i iznos riješenih šteta po vrstama osiguranja, podaci o strukturi kapitala i rezervi cjelokupnog tržišta osiguranja, strukturi i visini tehničkih rezervi i njihovom deponovanju i ulaganju, obračunu kapitala i garantnog kapitala i procjene adekvatnosti kapitala, solventnosti, likvidnosti, kao i agregatni bilans stanja i bilans uspjeha) i prikupljanje statističkih podataka, za potrebe analize i pripreme mjesečnih izvještaja o strukturi bruto fakturisane premije po vrstama osiguranja, broju osiguranja i broju i iznosu riješenih šteta po vrstama osiguranja. Predstavnici Agencije su imali aktivnu ulogu u radu stručnih tijela Savjeta za finansijsku stabilnost zaduženih za određena pitanja iz nadležnosti Savjeta.

5. NORMATIVNE AKTIVNOSTI

U cilju što jasnijeg prikaza normativnih aktivnosti Agencije za nadzor osiguranja u toku 2024. godine, izvještaj će biti sistematizovan u tri dijela, tako da se prvo razmatraju izmjene i dopune Zakona o osiguranju ("Sl. list Republike CG", br. 078/06, 019/07, Sl. list CG", br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16, 146/21, 034/24), kao i podzakonski akti donešeni radi usklađivanja sa prethodno navedenim zakonom. Nakon toga, drugi dio prikazuje aktivnosti Agencije na izradi novog Zakona o osiguranju koji će stupiti na snagu ulaskom Crne Gore u Evropsku uniju, dok se na kraju prikazane aktivnosti Agencije vezano za izmjene i dopune Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju.

U aprilu 2024. godine stupio je na snagu Zakon o osiguranju ("Sl. list Republike CG", br. 078/06, 019/07, Sl. list CG", br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16, 146/21, 034/24). Najvažnije izmjene Zakona o osiguranju odnose se na uvođenje novih subjekata u djelatnost osiguranja (preduzetnik-posrednik, sporedni posrednik i sporedni zastupnik u osiguranju), što u bitnom doprinosi daljem razvoju kanala prodaje osiguranja. Značajna promjena je izvršena i u dijelu investicionog ulaganja osiguravajućih društava. S tim u vezi uvode se obavezujući principi

ulaganja umjesto odredbi kojima su bili propisani dozvoljeni oblici imovine u koje je moguće ulagati, čime se omogućava veća disperzija ulaganja uz očuvanje zaštite interesa osiguranika. U postupku nadzora, izmijenjeni su osnovi za izricanje nadzornih mjera, pri čemu je definisan pojam „nepravilnost“ i jasno razgraničeni uslovi za donošenje pisanih upozorenja (za nepravilnosti) i mjera za otklanjanje nezakonitosti (za nezakonitosti), čime se smanjuje rizik diskrecionog odlučivanja regulatornog organa i povećava transparentnost prema subjektima nadzora. Nadalje, izvršeno je i usklađivanje normi sa drugom domaćom regulativom (Zakon o privrednim društvima i Zakon o likvidaciji i stečaju društava za osiguranje). Dodatno, propisano je da se interna revizija mora obavljati u skladu sa međunarodno priznatim standardima. U krajnjem, predmet izmjena je i procentualni iznos godišnje naknade koju Agenciji za nadzor osiguranja na godišnjem nivou plaćaju osiguravajuća društva.

Agencija za nadzor osiguranja je tokom izvještajnog perioda, radila na usaglašavanju postojećih podzakonskih akata sa prethodno navedenim izmjenama Zakona o osiguranju. S tim u vezi, Savjet Agencije je tokom 2024. godine donio sljedeće podzakonske akte:

- 1. Pravilnik o bližem načinu vršenja nadzora ("Službeni list Crne Gore", br. 098/24)**, u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Navedenim Zakonom se u dijelu postupku nadzora, mijenjaju osnovi za izricanje nadzornih mjera, definiše se pojam „nepravilnost“, te se jasno razgraničavaju uslovi za donošenje pisanih upozorenja (za nepravilnosti) i mjera za otklanjanje nezakonitosti (za nezakonitosti). Ovo je zahtijevalo izmjene postojećeg pravilnika kako bi se unaprijedila njegova struktura, preciznije definisale odredbe koje uređuju postupak posrednog nadzora i jasnije utvrdili kriterijumi za nalaaganje plaćanja posebne naknade.
- 2. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o bližem sadržaju i načinu pružanja informacija koje pruža društvo za osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 019/23, 098/24)**. Ovim Pravilnikom izvršena je ispravka skraćenice za pojam dokumenta sa ključnim informacijama o investicionom proizvodu, pa je riječ „KIID“ zamijenjen riječima „predugovorni investicioni dokument“, kojima se preciznije definiše ista stvar.
- 3. Pravilnik o izmjenama Pravilnika o sistemu upravljanja u društvima za osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 025/23, 098/24)** u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Navedenim Zakonom je u članu 46 stav 5 izmijenjena alineja 4, na način što je pojam „aktuarstvo“ zamijenjen pojmom „aktuarska funkcija“, zbog čega je bilo potrebno izmijeniti naziv toga pojma u članovima 6 i 9 ovog Pravilnika.
- 4. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju izvještaja i drugih obavještenja i podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja ("Službeni list Crne Gore", br. 056/21, 081/23, 033/24, 098/24)** u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Navedenim Zakonom definisan je okvir za poslovanje novih subjekata nadzora, koji mogu obavljati poslove iz djelatnosti osiguranja, s obzirom da je prepoznata potreba za daljim razvojem kanala prodaje osiguranja, odnosno distribucije osiguranja, i to: preduzetnik - posrednik u osiguranju, sporedni posrednik u osiguranju i sporedni zastupnik u osiguranju. U vezi sa tim, ovim Pravilnikom vrši se usklađivanje Pravilnika o sadržaju izvještaja i drugih obavještenja i podataka koji se dostavljaju sa odredbama Zakona o osiguranju, u smislu propisivanja obaveza redovnog izvještavanja Agencije od strane novih subjekata nadzora.

Shodno navedenom, izmijenjene su odredbe Pravilnika na način da su propisane obaveze izvještavanja za nove subjekte nadzora, kao i prateći obuhvat obrazaca i izvještaja P_OP, P_GO, Z_OP i Z_GO. Takođe, u skladu sa statusom zakonskog finansijskog izvještavanja novih obaveznika koji će obavljati poslove zastupanja, odnosno posredovanja u osiguranju, kao sporednu djelatnost, propisan je novi izvještaj S_PZ_GP sa podacima o ostvarenim prihodima po osnovu obavljanja djelatnosti koje uređuje Zakon o osiguranju i po osnovu pretežne djelatnosti, koje je sporedni zastupnik u osiguranju i sporedni posrednik u osiguranju dužan da dostavi Agenciji na godišnjem nivou.

5. **Pravilnik o izmjeni pravilnika o bližim uslovima za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju u bankama ("Službeni list Crne Gore", br. 001/13, 098/24)**, u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine), na način što je izmjenjena preamula u Pravilniku. Takođe, izmjena se odnosi i na član 2 stav 1 Pravilnika budući da se poslije riječi „Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: CBCG) i ”dodati riječ “prethodnu”, što predstavlja usklađivanje sa članom 65 stav 4 Zakona o osiguranja.
6. **Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o bližem načinu obavljanja poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju i pružanja intelektualnih i tehničkih usluga ("Službeni list Crne Gore", br. 146/22, 098/24)** u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Naime, Zakonom o osiguranju izvršena je izmjena člana 4, koji propisuje koja lica koja mogu obavljati poslove iz djelatnosti osiguranja to je bilo potrebno uskladiti odredbe Pravilnika sa odredbom Zakona, na način što se propisuje bliži način obavljanja poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju za preduzetnika - posrednika u osiguranju, sporednog posrednika u osiguranju i sporednog zastupnika u osiguranju.
7. **Pravilnik o izmjeni pravilnika o postupanju po prigovorima osiguranika i drugih lica ("Službeni list Crne Gore", br. 120/23, 098/24)**, u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Naime, Zakonom o osiguranju izvršena je izmjena člana 4, koji propisuje koja lica koja mogu obavljati poslove iz djelatnosti osiguranja to je bilo potrebno uskladiti odredbe Pravilnika sa odredbom Zakona, na način što će se propisati da se postupak razmatranja po prigovorima koji se podnose Agenciji za nadzor osiguranja, pored već propisanih subjekata, može podnijeti i na rad preduzetnika - posrednika u osiguranju, sporednog posrednika u osiguranju i sporednog zastupnika u osiguranju.
8. **Pravilnik o izmjeni pravilnika o bližim uslovima za izdavanje dozvole za obavljanje poslova osiguranja i kriterijumima za ocjenu podobnosti budućih kvalifikovanih imalaca i članova organa upravljanja ("Službeni list Crne Gore", br. 058/22, 098/24)**, u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Naime, Zakonom je izvršena izmjena u članu 153 stav 4, shodno kojoj je bilo potrebno izvršiti usaglašavanje člana 15 stav 4 alineje 4 predmetnog Pravilnika, na način što lice koje Društvo namjerava da imenuje za ovlašćenog aktuara, umjesto ovjerene izjave da ispunjava uslove iz člana 48 stav 3 Zakona o osiguranju, dostavlja ovjerene izjave da nije član odbora direktora ili izvršni direktor, da nije povezan sa pravnim licem na način da posredno ili neposredno ima udio u društvu za osiguranje veći od 1% ili da je kao ovlašćeni aktuar učestvovao u obavljanju zakonske revizije toga društva za osiguranje u posljednje dvije godine, kao i da ispunjava opšte uslove utvrđene zakonom kojim se uređuje organizacija privrednih

društava. Pored navedene izmjene, ostali podaci koji se dostavljaju za lice koje Društvo namjerava da imenuje za ovlaštenog aktuara, a koji su propisani članom 15 stav 4, alineje 1, 2 i 3 predmetnog Pravilnika ostaju nepromijenjeni.

- 9. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o bližim dokazima o ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju ("Službeni list Crne Gore", br. 089/22, 098/24)** u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Naime, Zakonom je izvršena izmjena u čl. 52a, 52b i 71a, na način što su prepoznate tri nove kategorije subjekata nadzora na tržištu osiguranja - sporedni posrednik u osiguranju, preduzetnik - posrednik u osiguranju i sporedni zastupnik u osiguranju. Za navedene subjekte nadzora, članom 52a stav 5, 52b stav 5 i 71a stav 5 Zakona o osiguranju, propisano je da regulatorni organ propisuje bliže dokaze o ispunjenosti uslova za izdavanje saglasnosti za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, odnosno uslova za izdavanje dozvole preduzetniku - posredniku u osiguranju. Takođe, članom 208c Zakona o osiguranju je propisano da će se podzakonski akti iz člana 52a stav 5, 52b stav 5 i 71a stav 5 ovog zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona. Imajući u vidu navedeno, ocijenjeno je da je potrebno izvršiti usklađivanje teksta Pravilnika o bližim dokazima o ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju.
- 10. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o intelektualnim i tehničkim uslugama koje se mogu obavljati pored poslova posredovanja odnosno zastupanja u osiguranju ("Službeni list Crne Gore", br. 146/22, 098/24);** u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Naime, shodno izmjenama i dopunama Zakona, ocijenjeno je da je potrebno izvršiti usklađivanje teksta Pravilnika o intelektualnim i tehničkim uslugama koje se mogu obavljati pored poslova posredovanja odnosno zastupanja u osiguranju („Sl. list CG“ broj 146/22 od 28.12.2022. godine) sa odredbama Zakona, na način da se pružanje intelektualnih i tehničkih usluga omogući i preduzetniku - posredniku u osiguranju.
- 11. Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržini i načinu vođenja registara podataka o društvima za osiguranje i drugim subjektima koji podliježu kontroli agencije za nadzor osiguranja ("Službeni list Crne Gore", br. 064/19, 131/21, 098/24).** Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine) u članu 51 stav 3 propisano je da bliži način obavljanja poslova posredovanja u osiguranju iz st. 1 i 3 ovog člana utvrđuje regulatorni organ, dok je u članu 65 stav 8 istog propisano da bliži način obavljanja poslova zastupanja u osiguranju iz stava 1 ovog člana i bliže uslove za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju iz stava 4 ovog člana utvrđuje regulatorni organ. Nadalje, članom 208 c navedenog zakona propisano je da će se podzakonski akti iz člana 52a stav 5, člana 52b stav 5, člana 62 stav 7, člana 65 stav 8 i člana 71a stav 5 donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Shodno prethodno navedenoj izmjeni Zakona, izvršeno je usaglašavanje odredbi Pravilnika o sadržini i načinu vođenja registara podataka o društvima za osiguranje i drugim subjektima koji podliježu kontroli Agencije za nadzor osiguranja („Sl. list CG“ br. 64/19 i 131/21), na način što je propisan bliži način obavljanja poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju za preduzetnika - posrednika u osiguranju, sporednog posrednika u osiguranju i sporednog zastupnika u osiguranju.

12. Odluka o naknadama Agencije za nadzor osiguranja ("Službeni list Crne Gore", br. 026/15, 038/15, 129/22, 099/23, 104/24). u bitnom je donešen u cilju usklađivanja sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju ("Sl. list CG", broj 034/24 od 12.04.2024. godine). Naime, navedenim Zakonom izvršene su izmjene u članu 4, kojima su propisana lica koja mogu obavljati poslove iz djelatnosti osiguranja, na način što su uvrštena u djelatnost osiguranja sljedeća lica: preduzetnik - posrednik u osiguranju, sporedni posrednik u osiguranju i sporedni zastupnik u osiguranju. Shodno navedenom, izvršene su izmjene člana 2 stav 1 tačka 4 Odluke, na način što su uvrštena navedena lica, u dijelu definisanja visine i načina obračuna naknada.

U toku 2024. godine, Agencija za nadzor osiguranja je radila i na pripremi Predloga novog Zakona o osiguranju kojim se u pravni sistem Crne Gore prenose Direktiva 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) i Direktiva 2016/97 Evropskog parlamenta i Savjeta o distribuciji osiguranja (IDD), čije je stupanje na snagu predviđeno danom ulaska Crne Gore u Evropsku uniju. Konačni nacrt predmetnog Zakona sa transpozicionim tabelama upućen je Evropskoj komisiji 28. 6. 2024. godine od strane Direktorata za pristupanje i pravnu tekovinu EU Ministarstva evropskih poslove. Takođe navedeni nacrt dostavljen je i Ministarstvu finansije na dalje postupanje. Evropska komisija je dana 30. 7. 2024. godine obavijestila Direktorat za pristupanje i pravnu tekovinu EU Ministarstvo evropskih poslova da se procedura može nastaviti prema Vladi te da se nakon usvajanja u Skupštinu Crne Gore dostavi Evropskoj komisiji. Do dana sačinjavanja ovog izvještaja, Zakon o osiguranju, kojim se u pravni sistem Crne Gore prenose Direktiva 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) i Direktiva 2016/97 Evropskog parlamenta i Savjeta o distribuciji osiguranja (IDD) je, nakon procedure dobijanja potrebnih mišljenja i usvajanja na Vladi, usvojen u Skupštini Crne Gore dana 20. 5. 2025. godine.

Agencija za nadzor osiguranja je pripremila predlog Izmjena i dopuna Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju, koji je dostavljen Vladi Crne Gore na razmatranja. Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju su prije svega obaveza usaglašavanja domaće regulative sa propisima Evropske Unije. Pored navedenog razloga, prepoznata je i neophodnost unaprjeđenja propisa kroz usaglašavanje sa praksom i dosadašnjim iskustvima u primjeni važećeg Zakona. Izmjene koje sadrži ovaj predlog predstavljaju usaglašavanje sa evropskom pravnom tekovinom, i to sa Direktivom (EU) 2021/2118 Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. novembra 2021. godine o izmjeni Direktive 2009/103/EZ u odnosu na osiguranje od građanskopravne odgovornosti u pogledu upotrebe motornih vozila i izvršenje obaveze osiguranja od takve odgovornosti. Predlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju vrši se usaglašavanje i sa pojedinim odredbama Zakona o osiguranju koji će stupiti na snagu danom ulaska Crne Gore u EU. Ovo naročito ako se uzme u obzir da su predložene izmjene i dopune Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju predviđene kao odložena primjena čime se ne dovodi u pitanje da će dva propisa koja će stupiti na snagu danom ulaska Crne Gore u EU biti u koliziji. Pored usaglašavanja sa regulativom EU i važećom domaćom regulativom, dosadašnja praksa je pokazala kako su prilikom primjene važećeg zakona uočene izvjesne terminološke nejasnoće, te su predloženim izmjenama i dopunama iste preformulisane i precizirane u cilju nedvosmislene primjene zakona u praksi.

Sa aspekta svega prethodno navedenog može se zaključiti da je izvještajni period bio veoma zahtjevan za Agenciju za nadzor osiguranja zbog rada na izradi tri zakona i brojnih podzakonskih akata, budući da je Agencija radila na usklađivanju pravnih propisa sa novim zakonskim rješenjima. Uprkos izazovima, uspješno su sprovedene ključne aktivnosti koje su unaprijedile regulatorni okvir osiguranja.

6. RJEŠAVANJE PO PRIGOVORIMA OSIGURANIKA I DRUGIH KORISNIKA OSIGURANJA

Imajući u vidu nadležnosti propisane članom 177 Zakona o osiguranju, Agencija za nadzor osiguranja, kao institucija nadležna za postupanje po prigovorima ugovarača osiguranja, osiguranika i drugih lica koja imaju određena prava po osnovu ugovora o osiguranju je **u toku 2024. godine primila ukupno 89 prigovora**, od kojih se 83 odnosilo na postupanje društava za osiguranje, a šest na postupanje Nacionalnog biroa osiguravača.

U dijelu prigovora, od ukupnog broja:

- 57 prigovora odnosilo se na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti, i to u vezi sa obračunom i isplatom nespornog dijela štete, odnosno primjenom bonus malus sistema;
- 16 prigovora odnosilo se na naknadu štete po osnovu osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja (nezgode);
- tri prigovora odnosila su se na naknadu štete po osnovu osiguranja imovine;
- tri prigovora odnosila su se na kasko osiguranje;
- dva prigovora odnosila su se na putno osiguranje;
- dva prigovora odnosilo se na naknadu štete, isplatu osigurane sume ili kapitalizacije po osnovu osiguranja života;
- jedan prigovora odnosila su se na dodatno zdravstveno osiguranje;
- jedan prigovora odnosila su se na dopunsko zdravstveno osiguranje;
- tri prigovor odnosio se putno zdravstveno osiguranje;
- jedan prigovor odnosio se na osiguranje za slučaj nemogućnosti vraćanja kredita;

U pogledu rezultata postupaka po prigovorima, postupak je okončan za svih 89 prigovora.

Od ukupnog broja riješenih:

- **61 prigovora bilo je neosnovano** – podnositelj nije dostavio potrebnu dokumentaciju na kojoj bazira prigovor ili je društvo u postupku naknade štete ispoštovalo sve obaveze shodno primjenjivim zakonskim i podzakonskim propisima i uslovima osiguranja koji se primjenjuju na polisu;
- **23 prigovora je bilo osnovano**, pa je u postupku rješavanja prigovora, u dogovoru sa podnosiocem prigovora, društvo isplatilo dodatni iznos na ime naknade štete, odnosno sa podnosiocem je potpisano vansudsko poravnanje;
- **po pet prigovora postupak je obustavljen**, iz razloga što je podnositelj povukao prigovor ili odustao od daljeg postupka pred Agencijom ili je pokrenuo postupak pred Centrom za alternativno rješavanje sporova, odnosno nadležnim sudom.

Predmet prigovora najčešće je bilo postupanje društava za osiguranje po zahtjevima za naknadu štete, u pogledu načina procjene štete, obračuna naknade štete, zahtijevane dokumentacije za dodatni iznos prvobitno opredijeljene naknade ili osnova za odbijanje odštetnog zahtjeva.

7. PREKRŠAJNI POSTUPCI

Tokom 2024. godine, **predstavnici Agencije su prisustvovali na 73 ročišta**, u postupcima pokrenutim po zahtjevima za pokretanje prekršajnih postupaka podnešenim u 2023 godini. U izvještajnom periodu, sudskom odlukom okončano je 36 predmeta koji su inicirani tokom 2023. godine. Svi navedeni predmeti odnosili su se na bitno istovjetno činjenično stanje, a sud je zauzeo

drugačiji stav od stava Agencije u pogledu tumačenja dana saznanja za počinjeni prekršaj, što je rezultiralo donošenjem presuda u korist okrivljenih.

Agencija za nadzor osiguranja je u toku izvještajnog perioda podnijela jedan zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, i to zbog kršenja odredbe člana 196 stav 1 tačka 48 Zakona o osiguranju. Biće navedenog prekršaja sastoji se u onemogućavanju lica za nadzor osiguranja da vrši nadzor u skladu sa članom 121 stav 1 Zakona o osiguranju, od strane počinioca prekršaja. Dok se konkretna radnja počinioca prekršaja bliže određuje članom 121 stav 1 tačka 3 Zakona o osiguranju, a to je nestavljanje na uvid računovodstvene i druge dokumentacije, poslovne knjige ili pojedinih djelova poslovnih knjiga i drugih evidencija. Pokretanje ovog postupka ima za cilj da se odgovori na uočene nedosljednosti u informacijama koje je Društvo dostavilo tokom kontrole, čime je dodatno otežan nadzor i utvrđivanje činjeničnog stanja. Time je Agencija jasno ukazala da neće tolerisati neodgovoran odnos subjekata nadzora prema regulatornom organu, jer bi takva praksa mogla dovesti do ozbiljnog narušavanja nadzorne funkcije i ugroziti samu svrhu postojanja Agencije.

8. LICENCIRANJE

U dijelu svojih nadležnosti, vezanih za ulazak novih subjekata na tržište osiguranja odnosno licenciranja subjekata - izdavanje dozvola za rad, saglasnosti, ovlašćenja i odobrenja za obavljanje određenih poslova, Agencija je postupala po primljenim zahtjevima, te je tokom 2024. godine društvima za osiguranje izdala:

- **9 odobrenja** na izbor spoljnjeg revizora (čl. 168 Zakona);
- **1 saglasnost** na statut (čl. 39 Zakona);
- **11 saglasnosti** za imenovanje članova odbora direktora (čl. 49 Zakona);
- **2 saglasnosti** za imenovanje izvršnog direktora (čl. 49 i 50 Zakona);
- **212 saglasnosti** za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju (čl. 60 i 72 Zakona);

U izvještajnom periodu, u dijelu licenciranja subjekata koji obavljaju poslove posredovanja odnosno zastupanja u osiguranju, Agencija je izdala jednu dozvolu za rad društvu za posredovanje u osiguranju (čl. 56 Zakona). U navedenom periodu Agencija nije izdala niti jednu dozvolu za rad društvu za zastupanje u osiguranju (čl. 69 Zakona).

U toku 2024. godine, Agencija je postupajući po službenoj dužnosti, prateći izvršavanje zakonskih obaveza kao i promjene koje su se dešavale na tržištima finansijskih usluga u Crnoj Gori, donijela i jedno rješenje o ukidanju dozvole društvu za zastupanje u osiguranju;

Ukidanje dozvole za rad preduzetniku, zastupniku u osiguranju rezultat je Zahtjeva kojim je isti obavjestio Agenciju da namjerava da promijeni djelatnost na osnovu koje prestaje da bude subjekt nadzora Agencije, u smislu Zakona o osiguranju (čl.70 Zakona).

Kada su u pitanju saglasnosti izdate Nacionalnom birou, Agencija je tokom 2024. godine, shodno nadležnostima propisanim Zakonom o obaveznom osiguranju u saobraćaju, u redovnom postupku donijela Rješenje o davanju saglasnosti na odluku o visini redovnog doprinosa Garantnom fondu za 2025. godinu ("Službeni list Crne Gore", br. 120/24).

U dijelu prenosa poslova, u smislu Pravilnika o prenosu poslova društava za osiguranje, u toku 2024. godine, Agenciji nijesu dostavljena obavještenja i dokumentacija za poslove odnosno poslovne procese, koje društva namjeravaju da prenesu na druga lica.

9. ORGANIZACIJA OBUKE I STRUČNOG ISPITA ZA AKTUARE I ZASTUPNIKE I POSREDNIKE U OSIGURANJU

9.1. Organizacija obuke i polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara

Agencija je, u izvještajnom periodu, završila edukativne aktivnosti u okviru **drugog redovnog ciklusa edukacije za ovlašćene aktuare**, započete u 2023. godini, koje se sprovode u skladu sa *Zakonom o osiguranju* i *Pravilnikom o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara*.

Komisija za stručni ispit za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, imenovana od strane Savjeta Agencije, je tokom 2024. godine organizovala sprovođenje obuke i polaganja ispita iz preostalih osam predmeta (*Stohastičko modeliranje, Aktuarska matematika I, Životno osiguranje, Penzijsko osiguranje, Zdravstveno osiguranje, Investicije i upravljanje imovinom, Računovodstvo osiguranja i Profesionalizam i etički kodeks*) kao i polaganje iz predmeta *Domaće zakonodavstvo*. Za pet kandidata koji su, u okviru drugog redovnog ciklusa edukacije za ovlašćene aktuare, stekli pravo na obuku i polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, održano je ukupno 12 ispitnih rokova, i to po jedan ispitni rok iz predmeta *Aktuarska matematika I, Životno osiguranje, Zdravstveno osiguranje, Investicije i upravljanje imovinom, Računovodstvo osiguranja i Domaće zakonodavstvo*, dok su iz predmeta *Stohastičko modeliranje, Penzijsko osiguranje i Profesionalizam i etički kodeks* održana po dva ispitna roka.

Pored navedenog, Agencija je, u 2024. godini, sprovela i postupak **vanrednog priznavanja predmeta u okviru stručnog ispita** i organizovala **vanrednu obuku i polaganje pojedinih predmeta u okviru stručnog ispita**. Agencija je, u martu 2024. godine, objavila *Poziv za prijavljivanje za vanredno priznavanje predmeta u okviru stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara i vanrednu obuku i polaganje dijela stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara*. Komisija za priznavanje predmeta u okviru stručnog ispita je odlučila po pristiglim prijavama, u skladu sa odredbama *Pravilnika o uslovima za polaganje, načinu polaganja i programu stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara*. Za tri kandidata koji su stekli pravo na vanrednu obuku i polaganje pojedinih predmeta u okviru stručnog ispita za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara, u izvještajnom periodu su održani obuka i po jedan ispitni rok iz tri predmeta (*Ekonomija, Računovodstvo osiguranja i Profesionalizam i etički kodeks*) kao i jedan ispitni rok iz predmeta *Domaće zakonodavstvo*.

Svih osam kandidata koji su u izvještajnom periodu pohađali edukaciju za ovlašćene aktuare su uspješno položili stručni ispit za obavljanje poslova ovlašćenog aktuara. Na dan sačinjavanja ovog Izvještaja šest kandidata je steklo ovlašćenje Agencije za obavljanje aktuarskih poslova, na koji način se ukupan broj ovlašćenih aktuara na crnogorskom tržištu osiguranja povećao na trideset.

9.2. Organizacija polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju

U skladu sa Zakonom o osiguranju i Pravilnikom o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, Agencija organizuje polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, koji se polaže za obavljanje poslova:

- posredovanja i zastupanja u osiguranju,
- posredovanja u osiguranju,
- zastupanja u osiguranju.

Uvažavajući potrebe tržišta za frekventnijom organizacijom stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, te kako bi se pružila prilika značajnom broju zainteresovanih fizičkih lica da polažu isti i steknu ovlašćenje za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, Agencija je u 2024. godini održala **šest ispitnih rokova za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju.**

U izvještajnom periodu, svih šest ispitnih rokova (**februarski, martovski, aprilski, junski, septembarski i novembarski rok 2024. godine**) održani su u skladu sa Pravilnikom o sadržini i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju („Službeni list Crne Gore“, br. 122/22 i 81/23), kojim je propisana sadržina stručnog ispita na način da:

- **Stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja i zastupanja u osiguranju** obuhvata provjeru znanja iz predmeta: Osnovi osiguranja, Obligaciono pravo, Posredovanje u osiguranju i Zastupanje u osiguranju;
- **Stručni ispit za obavljanje poslova posredovanja u osiguranju** obuhvata provjeru znanja iz predmeta: Osnovi osiguranja, Obligaciono pravo i Posredovanje u osiguranju;
- **Stručni ispit za obavljanje poslova zastupanja u osiguranju** obuhvata provjeru znanja iz predmeta: Osnovi osiguranja, Obligaciono pravo i Zastupanje u osiguranju.

U **februarskom ispitnom roku 2024. godine** za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju prijavilo se 51 kandidata. Na ispit je izašlo 41 kandidata, od kojih su 24 kandidata položila stručni ispit, 5 kandidata ostvarilo status „ispit djelimično položen“ i upućeni su na polaganje dijela stručnog ispita u narednom ispitnom roku, dok 12 kandidata nijesu položila ispit.

U **martovskom ispitnom roku 2024. godine** za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju prijavilo se 56 kandidata. Na ispit je izašao 41 kandidat, od kojih su 22 kandidata položila stručni ispit, 14 kandidata ostvarilo status „ispit djelimično položen“ i upućeni su na polaganje dijela stručnog ispita u narednom ispitnom roku, dok 5 kandidata nijesu položila ispit.

U **aprilskom ispitnom roku 2024. godine** za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju prijavilo se 30 kandidata. Na ispit je izašalo 23 kandidata, od kojih su 9 kandidata položila stručni ispit, 8 kandidata ostvarilo status „ispit djelimično položen“ i upućeni su na polaganje dijela stručnog ispita u narednom ispitnom roku, dok 6 kandidata nijesu položila ispit.

U **junskom ispitnom roku 2024. godine** za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju prijavilo se 49 kandidata. Na ispit je izašlo 44 kandidata, od kojih su 8 kandidata položila stručni ispit, 20 kandidata ostvarilo status „ispit djelimično položen“ i upućeni su na polaganje dijela stručnog ispita u narednom ispitnom roku, dok 16 kandidata nijesu položila ispit.

U **septembarskom ispitnom roku 2024. godine** za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju prijavilo se 37 kandidata. Na ispit je izašao 31 kandidat, od kojih su 19 kandidata položila stručni ispit, 9 kandidata ostvarilo status „ispit djelimično položen“ i upućeni su na polaganje dijela stručnog ispita u narednom ispitnom roku, dok 3 kandidata nijesu položila ispit.

U **novembarskom ispitnom roku 2024. godine** za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju prijavilo se 70 kandidata. Na ispit je izašlo 64 kandidata, od kojih su 24 kandidata položila stručni ispit, 24 kandidata ostvarilo status „ispit djelimično položen“ i upućeni su na polaganje dijela stručnog ispita u narednom ispitnom roku, dok 16 kandidata nijesu položila ispit.

10. SARADNJA NA UNUTRAŠNJEM I MEĐUNARODNOM PLANU

10.1. Saradnja na unutrašnjem planu

U 2024. godini, u skladu sa nadležnostima Agencije nastavljena je saradnja sa institucijama u Crnoj Gori: Skupštinom Crne Gore, Vladom Crne Gore, Ministarstvom finansija, Savjetom za finansijsku stabilnost, Nacionalnim biroom osiguravača, Crnogorskim aktaurskim društvom, Centralnom bankom Crne Gore, Komisijom za tržište kapitala, Sektorom za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma Uprave policije, Privrednom komorom Crne Gore, Zavodom za statistiku Crne Gore i drugim institucijama.

U domenu evropskih integracija Agencija je aktivno učestvovala u pregovaračkom procesu i intenzivno saradivala sa Vladom Crne Gore, Ministarstvom evropskih poslova i Kancelarijom za evropske integracije, kao vodećim institucijama u pregovaračkom procesu, kao i sa drugim nadležnim institucijama. Svoje obaveze Agencija je realizovala prije svega kroz aktivan rad na ispunjavanju završnih mjerila u Radnim grupama koje su formirane za sljedeća pregovaračka poglavlja (PP):

- **PP 4** - Slobodno kretanje kapitala,
- **PP 9** - Finansijske usluge,
- **PP 17** - Ekonomska i monetarna unija,
- **PP 28** – Zaštita potrošača.

Predstavnici Agencije su imali aktivnu ulogu i u pripremi nacrta regulative i izrade pratećih analiza usklađenosti sa tekovinom EU u cilju ispunjavanja završnih mjerila navedenih poglavlja za oblast osiguranja. U skladu sa usvojenim Mapama puta, Agencija je u saradnji sa Ministarstvom evropskih poslova, Kancelarijom za evropske integracije, Ministarstvom finansija i Centralnom bankom Crne Gore, sprovodila intezivne aktivnosti na ubrzanom usklađivanju pravnog okvira Crne Gore sa zahtijevanim EU ACQUIS-om, kao i na pripremi tehničke dokumentacije i analiza, kojima su ispunjeni zahtjevi iz završnih mjerila za privremeno zatvaranje pregovora u

pregovaračkim poglavljima : PP 4 - Slobodno kretanje kapitala, PP 9 - Finansijske usluge, i PP 17 - Ekonomska i monetarna unija

Predstavnici Agencije su takođe učestvovali i u aktivnostima u vezi sa ispunjenjem ugovornih obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, kroz sastanke koordinacionih struktura uspostavljenih sa ciljem pripreme strateških dokumenata na nacionalnom nivou, pripremu priloga iz nadležnosti Agencije u svrhu redovnog izvještavanja institucija EU, kao što su godišnji Izvještaj Evropske Komisije o Crnoj Gori i Program ekonomskih reformi Crne Gore, a uzeli su i učešće u radnoj grupi za sprovođenje predsjedavanja Crne Gore CEFTA 2006 za 2024. godinu.

Agencija za nadzor osiguranja je, u saradnji sa Ekonomskim fakultetom Univerziteta Crne Gore, u utorak 26. novembra 2024. godine organizovala treći po redu Dan osiguranja, koji je okupio značajan broj učesnika, među kojima su se isticali predstavnici industrije osiguranja, članovi akademske zajednice te studenti Ekonomskog fakulteta. U radnoj dijelu predstavljena je tema otvorenih investicionih fondova i povezanosti tržišta osiguranja i tržišta kapitala, naročito u kontekstu novih Unit-linked proizvoda osiguranja, nakon koje je održana panel diskusija na temu Životno osiguranje – stanje i perspektive.

U skladu sa Sporazumom zaključenim sa Centralnom bankom Crne Gore Agencija je prema zahtjevima za kreiranje nacionalnih statističkih računa po metodologiji Evropskog sistema računa - ESA 2010, uspješno realizovala aktivnosti definisanju tehničkih aspekata razmjene podataka između informacionih sistema i prilagođavanju i implementaciji novih izvještajnih obrazaca za potrebe izrade statistike finansijskih računa za oblast osiguranja. Aktivnosti su realizovane i u saradnji sa tržištem osiguranja u domenu sprovođenja smjernica za izvještavanje, mapiranja novog kontnog okvira i usaglašavanja izvještajnih pozicija. Implementacija procesa je zaokružena izmjenom regulatornog okvira i kreiranjem novih izvještajnih obrazaca u informacionom sistemu Agencije, koji su započeti u četvrtom kvartalu 2024. godine.

Agencija je u saradnji sa Ministarstvom finansija i Centralnom Bankom Crne Gore, a uz podršku Evropskog fonda za jugoistočnu Evropu, uspješno realizovala proces izrade Strategije finansijskih tehnologija (Fintech strategiju) za period 2025-2029. Strategija predviđa razvoj finansijskih usluga za građane kroz primjenu tehnoloških inovacija, ubrzanje procesa i veću dostupnost, dok će poslovni sektor imati priliku da razvija inovativne proizvode i usluge, što će doprineti privrednom rastu i stvaranju novih radnih mjesta. Implementacija Strategije je planirana kroz Akcioni plan za period 2025-2026. Agencija sa ostalim regulatorima na finansijskom tržištu Crne Gore planira i aktivnosti pokretanja zajedničkog Centra za inovacije kao i Sandbox mehanizma za pružanje smjernica i omogućavanje testiranja inovativnih fintech rješenja.

Agencija za nadzor osiguranja je, kroz saradnju sa Crnogorskim aktuarskim društvom - CAD, podržala inicijative CAD-a usmjerene ka edukaciji aktuara i popularizaciji aktuarske profesije, koja je od posebne važnosti za čitav sistem osiguranja. Zajedno sa predstavnicima CAD-a razmatrane su načelne ideje i mogućnosti za dalju formalnu edukaciju i usavršavanje aktuarskog kadra. Osim toga, realizovane su i zajedničke aktivnosti na organizaciji seminara i konferencija, koje su imale za cilj dalje usavršavanje ovlašćenih aktuara i generisanje dodatnog interesovanja za buduće ovlašćene aktuare.

U 2024. godini Agencija je u saradnji sa Ekonomskim fakultetom Univerziteta Crne Gore, uspješno realizovala praktičnu nastavu u okviru „Programa studentske stručne prakse Ekonomskog fakulteta“, za tri studenta završne godine Osnovnih akademskih studija. Studenti su tokom obavljanja praktične nastave, uz individualno mentorstvo rukovodnog kadra u Agenciji, imali priliku da teorijska znanja koja su stekli na navedenim predmetima tokom studija primijene

u praksi u okviru poslovanja Agencije za nadzor osiguranja, te da unaprijede praktična znanja i vještine potrebne u profesionalnoj karijeri.

10.2. Saradnja na međunarodnom planu

U dijelu međunarodne saradnje u 2024 godini Agencija je najveći dio saradnje ostvarila sa partnerskim supervizorima osiguranja, kao što su supervizor austrijskog finansijskog tržišta (FMA), Agencijom za nadzor osiguranja Slovenije (AZN), Hrvatskom agencijom za nadzor finansijskih usluga (HANFA), Agencijom za nadzor osiguranja Sjeverne Makedonije (ASO), Evropskim nadzornim tijelom za nadzor osiguranja i penzija – EIOPA, te Međunarodnim udruženjem supervizora osiguranja (IAIS).

Kroz aktivnu ulogu i učešće u inicijativama, Agencija u kontinuitetu sprovodi aktivnosti na razvoju saradnje sa međunarodnim partnerima, naročito Međunarodnim udruženjem supervizora osiguranja (IAIS), čiji je Agencija punopravni član, Evropskim tijelom za nadzor osiguranja i profesionalnih penzija (EIOPA), Evropskom delegacijom u Crnoj Gori i Grupom Svjetske banke.

U decembru 2024. godine potpisan je Memorandum o saradnji između Agencije za nadzor osiguranja i Nadzornog tijela za finansijsko tržište Albanije (AFSA). Memorandumom je bliže definisana saradnja na osnovama zajedničkog povjerenja i razumijevanja u oblasti nadzora osiguravajućih društava na principima i procedurama najbolje evropske i međunarodne prakse.

Delegacija Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore je u novembru 2024. godine učestvovala na Godišnjoj konferenciji u organizaciji Evropskog nadzornog tijela za nadzor osiguranja i penzija – EIOPA, koja je održana u sjedištu EIOPA-e u Frankfurtu, na kojoj su prezentirani novi pravci razvoju supervizije osiguranja i penzija na području Evropske Unije. Glavne teme konferencije bile su konvergencija nadzorne prakse, primjena projekta PEPP, ako i razvoj regulatnog okvira osiguranja i penzija u cilju obezbjeđivanja okvira za inovacije. Na konferenciji je prezentirana strategija EIOPA-e u pogledu novih prioriteta politike koje se sa propisa usmjeravaju na nadzor, što će doprinijeti napretku EIOPA-e u podsticanju konvergencije nadzora na tržištima osiguranja i penzijskog osiguranja. Konferencija je takođe obezbijedila brojne mogućnosti za bilateralne susrete i razmjene mišljenja.

Međunarodno udruženje supervizora osiguranja (IAIS), čiji je Agencija punopravni član, je u saradnji sa domaćinom skupa, Mađarskom narodnom bankom (NMB), u oktobru 2024. godine organizovala IAIS CEET Regionalni Seminar na kojima su učestvovali brojni supervizori osiguranja iz zemalja Centralne, Istočne i Jugoistočne Evrope i regiona Južnog Kavkaza, koji su članovi IAIS, a među njima i predstavnici Agencije za nadzor osiguranja.

U cilju prenošenja i primjene složene pravne tekovine EU za oblast osiguranja kao i supervizorske prakse u skladu sa EU standardima i smjernicama EIOPA, Agencija sprovodi kontinuirane aktivnosti koje su usmjerene na obezbjeđivanje razvoj saradnje sa međunarodnim partnerima.

11. PROJEKTI

11.1. Projekti koji se realizuju u saradnji sa Evropskom unijom

U skladu sa strateškim ciljem izgradnje stručnih kapaciteta u Agenciji i dostizanja standarda supervizorske prakse EU za oblast osiguranja, u skladu sa pravnom tekovinom EU i standardima

i smjernicama EIOPA, Agencija sprovodi kontinuirane aktivnosti koje su usmjerene na obezbjeđivanje tehničke pomoći za razvoj stručnih i tehničkih kapaciteta Agencije.

Shodno navedenom, Agencija je u 2024. godini sprovodila intenzivne aktivnosti sa međunarodnim i domaćim institucijama i udruženjima u oblasti osiguranja, institucijama Evropske unije, prije svega sa Delegacijom Evropske unije u Crnoj Gori, kao sa i Vladom Crne Gore, institucijama iz Grupe Svjetske banke, Međunarodnim udruženjem supervizora osiguranja (IAIS) i drugim partnerima.

Najznačajnije aktivnosti koje su realizovane se odnose na pripremu projektne dokumentacije za implementaciju Twinning projekta „Support for regulation of the financial services in Montenegro“ koja je Agencija kandidovala u okviru instrumenta predpristupne pomoći EU, IPA III (2024-2027), a koji se odnose na obezbjeđivanje tehničke pomoći i podrške za dalju izgradnju stručnih kapaciteta u Agenciji u području posredne analize tržišta i pratećih prudencijalnih alata i primjenu novog MSFI 17. Pored navedenog, značajne aktivnosti su realizovane u domenu pripreme projektne dokumentacije za implementaciju projekta koji Agencija kandidovala takođe u okviru instrumenta predpristupne pomoći EU, IPA III (2024-2027), a koji se odnosi na dalje unaprjeđenje i razvoj IT sistema Agencije kroz uspostavljanje novih elektronskih servisa za građane, kao i povećanje kvaliteta podataka kroz automatizovanu razmjenu podataka IT sistema Agencije sa eksternim registrima.

11.2. Projekti sa međunarodnim partnerima

Međunarodno udruženje supervizora osiguranja (IAIS), čiji je Agencija član, je u novembru 2023. godine objavila dokument pod nazivom “Poziv na akciju: uloga nadzornih tijela osiguranja u rješavanju nedostataka u zaštiti od prirodnih katastrofa“ u kojem se ističe pet glavnih područja aktivnosti supervizora osiguranja preko kojih bi trebali doprinijeti rješavanju problema neadekvatne zaštite od rizika prirodnih katastrofa, a to su:

- Procjena veličine jaza u osiguranju;
- Povećanje finansijske pismenosti potrošača i svijesti o rizicima;
- Podsticanje prevencije rizika;
- Prilagođavanje regulatornog i nadzornog okvira radi obezbjeđenja veće dostupnosti osiguranja i kvalitetnijeg osiguravajućeg pokrivača; i
- Savjetovanje vlade i industrije osiguranja o finansijskoj inkluziji i društvenoj otpornosti.

Kako je Crna Gora svojom geografskom pozicijom značajno izložena seizmičkim ali i narastajućim klimatskim promjenama, Agencija je prepoznala svoju jedinstvenu poziciju i odgovornost za pronalaženje sistemskog rješenja u cilju ublažavanja finansijskih posljedica od prirodnih katastrofa. U tom smislu Agencija je tokom 2024. godine sprovedla istraživanje o stepenu osiguranja najznačajnijih nacionalnih interesa, odnosno građevinskih objekata, motornih vozila i poljoprivrednih gazdinstava u Crnoj Gori od rizika prirodnih katastrofa i nepogoda kao što su zemljotres, poplava, oluja i grad. Rezultati su pokazali loše, ali očekivano stanje stvari u pogledu penetracije osiguranja od katastrofa. U odnosu na ukupni broj popisanih objekata u Crnoj Gori na zadnjem Popisu iz 2023. godine (396.873) osnovnim osiguranjem imovine koje uključuje rizike požara, oluje, grada, udara groma, pada letjelice, udara motornog vozila u objekat, manifestacija i demonstracija osigurano je 10,15% objekata, dok je od rizika poplava taj procenat svega 1,16%, a od rizika zemljotresa 1,06%. Poljoprivredna gazdinstva su takođe u najvećoj mjeri neosigurana pri čemu je osiguranjem od rizika poplave i oluje pokriveno svega 1,14% poljoprivrednih gazdinstava, a od rizika grada svega 0,004%.

Imajući u vidu ovakve rezultate, Agencija je uz podršku UNDP-a u Crnoj Gori izradila Mapu puta za integrisanje akcija za klimatske promjene u crnogorski sektor osiguranja, izrađenu na osnovi sveobuhvatne analize stanja, procjene kapaciteta crnogorskog sektora osiguranja i rizika kojima je izložena Crna Gora. Kroz temeljno istraživanje i analizu Mapa puta je ponudila konkretne preporuke usmjerene na javno-privatno partnerstvo i međuinstitucionalnu saradnju, kroz unaprjeđenje analitike klimatskih podataka u Crnoj Gori, razvijanje zakonodavnog okvira i nacionalne strategije za ublažavanje finansijskih posljedica od prirodnih katastrofa, formulisanje sveobuhvatnih ESG smjernica za crnogorski sektor osiguranja i stvaranje mehanizma odnosno osiguravajućih pulova za transfer rizika prirodnih katastrofa kod osiguranja poljoprivrede i osiguranja imovine, što je kao praksa prisutno kod brojnih evropskih zemalja. Udruživanjem i formiranjem pulova osiguravača radi zajedničkog preuzimanja rizika smanjuje se njihova individualna izloženost, a istovremeno se povećava kapacitet za pokriće većih gubitaka i kapacitet za prenos viška rizika u reosiguranje.

Agencija će u narednom periodu, a zasnovano na iskustvima brojnih evropskih zemalja koje imaju sistemski uspostavljene nacionalne mehanizme osiguranja imovine i poljoprivrede od rizika prirodnih katastrofa, preduzeti sve neophodne aktivnosti s ciljem formulisanja održivog rješenja koje bi se predložilo političkim donosiocima odluka.

12. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA I INFRASTRUKTURNA UNAPREĐENJA

U Agenciji je na kraju 2024. godine bilo zaposleno **30 lica** sa sljedećom kvalifikacionom strukturom:

- **11** zaposlenih **magistara nauka**;
- **17** zaposlenih sa **visokom stručnom spremom**;
- **2** zaposlenih sa **srednjom stručnom spremom**.

U skladu sa **Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta** obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije organizovano je u okviru sljedećih organizacionih jedinica:

- Sektor za neposredni nadzor;
- Sektor za posredni nadzor;
- Sektor za analize, finansije i saradnju;
- Sektor za regulativu, licenciranje i pravne poslove;
- Kabinet.

U skladu sa nadležnostima i ulogom Agencije u finansijskom sistemu, u izvještajnom periodu nastavljene aktivnosti usmjerene na edukaciju zaposlenih u cilju dalje nadogradnje stručnih kapaciteta u Agenciji i blagovremene pripreme za primjenu tekovine EU za oblast osiguranja (direktive Solventnost II i IDD) i novih ESG zahtjeva u pogledu supervizorske praske, od čega je manji dio održan u zemlji, a najvećio dio u inostranstvu, pri čemu je jedan dio obuka organizovan i putem internet platformi.

Agencija je u 2023. godini nastavila aktivnosti na daljem unaprjeđenju kvaliteta, obuhvata i pouzdanosti nadzornih podataka u cilju kontinuiranog razvoja poslovnih procesa u domenu izvještavanja i posrednog nadzora i analiza tržišta osiguranja.

Potpunom digitalizacijom procesa nadzornog izvještavanja Agencije, pouzdano i nesmetano funkcionisanje informacionog sistema je dobilo poseban značaj za ključne poslovne procese u

Agenciji, te se od 2021. godine kontinuirano sprovode aktivnosti na daljem unaprjeđenju i zaštiti informacionog sistema Agencije. Fokus razvojnih aktivnosti u 2024. godini je bio usmjeren na dalji razvoj ovog segmenta u skladu sa funkcionalnostima koje pruža softversko rješenje Agencije.

Agencija je u 2024. godini obezbijedila kontinuirano održavanje svih softverskih rješenja koja koristi i definisala aktivnosti za njihovo unaprijeđenje. Ključne aktivnosti su bile usmjerene na jačanju ICT infrastrukture kao i na nadogradnji postojećih funkcionalnosti informacionog sistema Agencije.

Razvojne aktivnosti su bile fokusirane i na dalju automatizaciju procesa obrade podatka koje subjekti nadzora dostavljaju Agenciji, u okviru redovnog nadzornog izvještavanja. Ključna unapređenja ostvarena su nadogradnjom analitičkih alata koji su korišćeni u prethodnom periodu uvođenjem predefinisanih izvještaja, za dio podataka i izvještaja na osnovu potreba Sektora za analize, finansije i saradnju i Sektora za posredni nadzor.

Tokom 2024. godine sistem redovnog nadzornog izvještavanja je unaprijeđen uvođenjem novih izvještaja koje Agencija prikuplja od društava za osiguranje za potrebe monetarne i finansijske statistike a koji su propisani Odlukom o statističkim podacima i informacijama koje investicioni fondovi, društva za upravljanje investicionim fondovima i društva za osiguranje dostavljaju Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list CG“, broj 78/24), u skladu sa Sporazumom o saradnji između Agencije za nadzor osiguranja i Centralne banke Crne Gore.

U skladu sa Politikom informacione bezbjednosti i rastućim značajem informacionog sistema u poslovanju Agencije, kontinuirano se sprovode aktivnosti na unaprjeđenju zaštite podataka i podizanju svijesti zaposlenih o bezbjednosti podataka i informacija u posjedu Agencije. Shodno rastućoj frekvenciji i intezitetu sajber rizika, Agencija je i u 2024. godini posebnu pažnju posvetila upravljanju sajber rizicima i rizicima informacione bezbjednosti, kao i zaštiti od neovlašćenog upada spolja u informacioni sistem Agencije odnosno zaštiti od sajber napada.

U 2024. godini Agencija je implementirala sistem za centralizovano praćenje i analizu logova sa softverskih uređaja za bezbjednost, čime su kontinuirani monitoring mrežnog saobraćaja i analiza logova sa uređaja i softverskih paketa za bezbjednost podignuti na veći nivo.

Tokom 2024. godine nastavljene su aktivnosti na jačanju ICT infrastrukture, zamjenom zastarjele računarske i mrežne opreme i softverskih paketa sa uvećanim bezbjednostim rizikom.

U 2024. godini Agencija je nastavila aktivnosti na opremanju alternativne lokacije za oporavak poslovnih procesa u slučaju neupotrebljivosti primarne lokacije (Disaster recovery data centar za državne organe kojim upravlja Ministarstvo javne uprave). Instalirana je potrebna serverska i mrežna oprema i obezbijeđeni potrebni uslovi za instalaciju softverskog rješenja na DR lokaciji.

13. USKLAĐIVANJE SA MEĐUNARODNIM STANDARDIMA FINANSIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Agencija za nadzor osiguranja se zajedno sa sektorom osiguranja od početka 2024. godine intezivno priprema za primjenu međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja - MSFI 17 (Ugovori o osiguranju) koji će predstavljati značajnu promjenu finansijskog izvještavanja osiguravača. Oformljena je Radna grupa sa četiri podgrupe u kojima se nalaze predstavnici svih osiguravajućih društava, Crnogorskog aktuarskog društva, Nacionalnog biroa osiguravača Crne

Gore i Agencije za nadzor osiguranja i koja broji preko 50 ljudi. Primjena ovog standarda će izjednačiti kvalitet podataka i uporedivost poslovnih pokazatelja crnogorskih osiguravača sa poslovnom metrikom na EU tržištima osiguranja koje je u EU na snazi od početka 2023. godine.

14. AKTIVNOSTI NA RAZVOJU FINANSIJSKE EDUKACIJE

Agencija je, u izvještajnom periodu, sprovela značajan broj aktivnosti usmjerenih na razvoj finansijske pismenosti korisnika usluga osiguranja, te šire javnosti. Predmetne aktivnosti uključuju različite oblike kontinuirane edukacije, kroz različite kanale za sprovođenje finansijske edukacije, a sve sa ciljem jačanja svijesti o koristima i rizicima proizvoda osiguranja, te razvoja finansijske pismenosti ciljnih grupa i šire javnosti. Navedene aktivnosti su zasnovane na prioritetima razvoja i strateškim ciljevima **Programa razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027**, koji je Savjet za finansijsku stabilnost usvojio u julu 2022. godine.

Tokom 2024. godine Agencija je aktivno učestvovala u radu **Nacionalnog komiteta za razvoj finansijske edukacije**, kao privremenog radnog tijela Savjeta za finansijsku stabilnost čiji su članovi ministar finansija, ministar prosvjete, guverner Centralne banke Crne Gore, predsjednik Savjeta Agencije za nadzor osiguranja i predsjednik Komisije za tržište kapitala.

Agencija je, kao član **Operativnog radnog tima Nacionalnog komiteta za razvoj finansijske edukacije**, učestvovala u izradi predloga *Akcionog plana razvoja finansijske edukacije za 2025. godinu*, koji sadrži aktivnosti na planu finansijskog opismenjavanja populacije u Crnoj Gori koje su institucije potpisnice *Memoranduma o saradnji na implementaciji Programa razvoja finansijske edukacije u Crnoj Gori 2023-2027* planirale sprovesti u 2025. godini. Predlogom Akcionog plana razvoja finansijske edukacije za 2025. godinu definisane su mjere i aktivnosti koje će se sprovesti tokom godine, njihovi nosioci, rokovi i izvori finansiranja, kao i indikatori uspješnosti. Pored navedenog, Operativni radni tim pripremio je i *Izvještaj o realizaciji Akcionog plana razvoja finansijske edukacije za 2023. godinu*.

Najznačajnije aktivnosti iz djelokruga razvoja finansijske pismenosti koje je Agencija sprovela u 2024. godini su:

- **Razvojna komunikacija sektora osiguranja u Crnoj Gori 2024 - 2027**

Agencija je, u saradnji sa Udruženjem - Nacionalni biro osiguravača, pripremila dokument *Razvojna komunikacija sektora osiguranja u Crnoj Gori 2024-2027 - Strateške smjernice* koji definiše metode, kanale komunikacije, alate, ciljne grupe, poruke, te modele evaluacije kako bi se postigao cilj jačanja kulture osiguranja i podizanja svijesti o važnosti osiguranja. Period sprovođenja predmetne komunikacione strategije obuhvata razdoblje od 2024. do 2027. godine. U narednom periodu će se raditi na pripremi, te realizaciji detaljnog akcionog plana.

- **Gostujuće predavanje za studente Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore na temu iz oblasti osiguranja**

Predstavnici Agencije su, za studente druge i treće godine Ekonomskog fakulteta koji prate predmete Finansijska tržišta i institucije, Finansijska i aktuarska matematika i Matematička ekonomija, održali gostujuće predavanje na temu *Proizvodi osiguranja - značaj finansijske edukacije u donošenju informisanih odluka korisnika osiguranja*. Predavanje je imalo za cilj da upozna studente sa obilježjima najznačajnijih proizvoda osiguranja na crnogorskom tržištu osiguranja, dajući poseban osvrt na dokument sa ključnim informacijama koji je sastavni dio

preugovornog informisanja stranke, odnosno ugovarača osiguranja, te da ukaže na značaj informisanosti potrošača prilikom donošenja odluke o kupovini proizvoda osiguranja.

- **Organizovanje Dana osiguranja na Ekonomskom fakultetu**

Agencija je, u saradnji sa Ekonomskim fakultetom Univerziteta Crne Gore, 26. novembra 2024. godine organizovala treći po redu Dan osiguranja, koji je okupio značajan broj učesnika, među kojima su se isticali ugledni predstavnici industrije osiguranja, eminentni članovi akademske zajednice, te studenti Ekonomskog fakulteta. U okviru predmetnog događaja održana je prezentacija na temu otvorenih investicionih fondova i povezanosti tržišta osiguranja i tržišta kapitala, naročito u kontekstu novih Unit-linked proizvoda osiguranja, nakon koje je uslijedila panel diskusija na temu *Životno osiguranje – stanje i perspektive*. Za studente je organizovan Kviz znanja iz oblasti osiguranja, kroz posebno pripremljenu aplikaciju, a najbolji su dobili prikladne nagrade koje su obezbijedila društva za životno osiguranje.

- **Izrada i objava edukativnog teksta na temu Unit-linked osiguranje**

Agencija je pripremila elektronsku brošuru na temu *Unit-linked osiguranje* koja ima za cilj da široj javnosti približi životno osiguranje sa investicionom komponentom, kod kojeg ugovarač osiguranja na sebe preuzima rizik ulaganja. Obzirom da je unit-linked osiguranje uvedeno na crnogorsko tržište osiguranja 2023. godine kroz ponudu jednog društva za životno osiguranje, Agencija je pripremila predmetnu brošuru sa ciljem upoznavanja potencijalnih korisnika osiguranja sa: bitnim razlikama između životnog osiguranja sa investicionom komponentom i klasičnog životnog osiguranja, rizicima koji su pokriveni unit-linked osiguranjem, bitnim elementima ugovora o unit-linked osiguranju na koje bi stranka, odnosno potencijalni ugovarač osiguranja trebao da obrati pažnju kako bi donio informisanu odluku vezanu za kupovinu ovog proizvoda osiguranja. Predmetna brošura je objavljena na internet stranici Agencije i na nalogu Agencije na društvenoj mreži LinkedIn.

- **Izrada i objava prvog elektronskog Biltena Agencije**

U izvještajnom periodu pripremljen je i objavljen prvi Bilten, nova redovna publikacija, koja sadrži ekspertske članke, analize i preglede aktuelnih tema koje su u fokusu supervizije osiguranja u Crnoj Gori. Tematski fokus prvog izdanja Biltena Agencije je upravljanje novim rizicima relevantnim za sektor osiguranja (rizici klimatskih promjena i prirodnih katastrofa, cyber rizici) i blokčejn tehnologija.

- **Izrada i objava edukativnog video materijala na temu prijave odštetnih zahtjeva**

Agencija je pripremila edukativni video materijal kojim je bliže objasnila pravne mogućnosti koje korisnicima osiguranja stoje na raspolaganju u slučaju kada nijesu zadovoljni načinom na koji je osiguravajuće društvo riješilo njihov prijavljeni odštetni zahtjev. Predmetni video materijal je pripremljen sa ciljem da se korisnicima osiguranja ukaže i na mogućnost podnošenja prigovora Agenciji u cilju zaštite i ostvarivanja prava u postupku zaključivanja ugovora o osiguranju ili izvršavanja zaključenog ugovora o osiguranju. Poseban osvrt je dat na: slučajeve u kojima se ima pravo podnijeti prigovor Agenciji, način podnošenja prigovora, obaveznu sadržinu prigovora, te postupanje Agencije po prijemu prigovora.

- **Sprovođenje nagradnog konkursa za najbolji diplomski ili specijalistički rad, najbolji magistarski, odnosno master rad i najbolji doktorski rad iz oblasti osiguranja**

U cilju stimulisanja razvoja naučne misli o osiguranju i podsticanja studenata na bavljenje osiguranjem u njihovom akademskom radu, a povodom obilježavanja 11. decembra - Dana Agencije za nadzor osiguranja, dodjeljuje se Godišnja nagrada Agencije za nadzor osiguranja za

kategorije najboljeg diplomskog ili specijalističkog, magistarskog, odnosno master rada i doktorskog rada iz oblasti osiguranja. Pravo učešća na Javnom konkursu za dodjelu Godišnje nagrade Agencije za nadzor osiguranja za 2024. godinu su imala lica koja su crnogorski državljani i koji su u kalendarskoj godini koja prethodi godini dodjele nagrade odbranili svoj diplomski, specijalistički, magistarski, odnosno master ili doktorski rad na nekom od univerziteta, fakulteta ili visokih škola u Crnoj Gori ili inostranstvu.

Po okončanom roku za učešće na Javnom konkursu, Komisija za dodjelu Godišnje nagrade Agencije za nadzor osiguranja za 2024. godinu je razmotrila dostavljene prijave i odlučila da se dodijele *Godišnja nagrada Agencije za nadzor osiguranja za 2024. godinu za najbolji diplomski rad iz oblasti osiguranja* i *Godišnja nagrada Agencije za nadzor osiguranja za 2024. godinu za najbolji master rad iz oblasti osiguranja*. Nagrada za najbolji doktorski rad iz oblasti osiguranja nije dodijeljena jer Agenciji nije pristigla nijedna prijava.

- **Podjela igrice „Manje rizika, više zabave“ srednjim stručnim školama**

U saradnji sa društvima za osiguranje i Udruženjem - Nacionalni biro osiguravača, Agencija je izradila crnogorsku verziju društvene igre „Manje rizika, više zabave“ koja je namijenjena djeci i mladima uzrasta 12 i više godina. Cilj igre je da se, kroz zabavu, kod mladih probudi svijest o rizicima koji nas okružuju, te da se oni upoznaju sa mogućnostima upravljanja rizicima putem osiguranja. U cilju realizacije predmetne aktivnosti, Agencija je dobila saglasnost Ministarstva prosvjete, sa pozitivnim mišljenjem Zavoda za školstvo, da se u vidu donacije, osnovnim i srednjim školama distribuiraju društvena igra „Manje rizika, više zabave“. Po dva primjerka edukativne igrice su, u izvještajnom periodu, dostavljena u 16 srednjih stručnih škola na teritoriji Crne Gore, koje u svom nastavnom programu sadrže ekonomsku grupu predmeta.

- **Podrška obezbjeđivanju nagrada za studente Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore koji su se istakli najboljim uspjehom u akademskoj 2023/2024. godini**

U cilju doprinosa većoj afirmaciji izvrsnosti i najboljih rezultata u akademskoj zajednici, Agencija je pružila podršku realizaciji događaja *Alumni and Friends večer*, na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, u okviru kojeg je upriličena ceremonija dodjele nagrada za 26 studenata koji su se istakli najboljim uspjehom u akademskoj 2023/2024. godini. Na predmetnom događaju Agencija je učestvovala kao jedan od 26 pokrovitelja, te je uručila nagradu jednom studentu za ostvareni uspjeh nakon završene prve godine osnovnih primjenjenih studija.

15. ZAKLJUČNE NAPOMENE

Agencija za nadzor osiguranja je tokom izvještajnog perioda uspješno sprovela planirane aktivnosti u definisanim rokovima, uz punu posvećenost zaposlenih, menadžmenta i Savjeta, a u skladu sa postavljenim ciljevima. **Shodno preliminarnim podacima sa kraja 2024. godine, sektor osiguranja je u prethodnoj godini poslovao stabilno i profitabilno, pri čemu su sva osiguravajuća društva bila solventna i likvidna i ažurno su rješavala i isplaćivala štete osiguranicima.** Preliminarni podaci o poslovanju osiguravajućih društava pokazuju da su osiguravači u 2024. godini fakturirali do sada rekordnu premiju osiguranja u iznosu od **134,2 mil. EUR**, što predstavlja rast od 12,3% u odnosu na 2023. godinu, pri čemu je premija neživotnog osiguranja ostvarila je rast za 11,1%, a premija životnog osiguranja za 17,6%. Ukupan iznos riješenih šteta u 2022. godini iznosio je **60,0 mil. EUR** i ostvario je rast od 20,6% u odnosu na 2023. godinu. Agregatna bilansna suma osiguravača na dan 31.12.2022. godine iznosila je **335,7 mil. EUR**, pri čemu je u obveznice uloženo je 71,6% agregatne aktive. Ostvaren je pozitivan

rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja na nivou sektora, u iznosu od **14,5 mil. EUR**, što je za 3,3% više u odnosu na 2023. godinu.

Pored aktivnosti definisanih Operativnim planom rada Agencije u 2024. godini, brojne druge aktivnosti su bile predmet rada i uspješne realizacije od strane zaposlenih, i menadžmenta Agencije.

Tržište osiguranja u 2024. godini je potvrdilo značajnu vitalnost, čemu je doprinijelo i odgovorno i proaktivno djelovanje Agencije za nadzor osiguranja kroz aktivnosti koje je sprovodila i sprovodi u cilju održanja stabilnosti tržišta, razvoja djelatnosti osiguranja i zaštite interesa osiguranika.